

Pr Nele Gerberson
Sotsiaalministeerium

Teie: 30.04.2014 nr 4.2-1/2157
Meie: 30.05.2014 nr 12 (1)

tel 664 5077, pank EE98220001120106317

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee (EMSK) liikmete nimetamine

Väljapakutud menetluskeemist toetame eesmärgi, et kandidaatide esitamine oleks avalikum, paremini teavitatud, valik põhjendatud, kindlasti mittediskrimineeriv ning hea halduse nõudeid järgiv.

Samas ei näe me, kuidas mingite kriteeriumideta kandidaatide esitamine ning lõpuks liisu heitmine aitaks valida häid esindajaid EMSKi. Pigem tooks see ennustamatu hulga kandidaate, kuna EMSKi kodukorra ning liikmete põhikirja välistusi arvestades sobiks ametisse tuhandeid inimesi, ent ka sada kandidaati oleks ebamõistlik. Ka õiguskantsler nimetas oma arvamuses, et valikukriteeriume saab põhimõtteliselt seada, küsimus on seega, milliseid, ning kes teeb sõltumatu ja targa valiku. Skeemi punktis 3 on viidatud vaid umbisikuliselt "valitakse".

Vastates esimesele küsimusele, millised peaksid olema valikukriteeriumid, on selge, et kui võtta kandidaadi esitaja eelduseks tema suutlikkus tegeleda huvikaitsega ning omada ka seljatagust, kelle huvide eest ta seni ja edaspidi seisab, on valida palju rohkemate organisatsioonide seast kui eelmisel korral esitatud kümme. Laiem ring kandidaatide esitajaid suurendab ise juba konkursi legitiimsust. Valikukriteeriumid konkursil osalevatele organisatsioonidele tuleks ette valmistada ja otsustada ühes nendega, andes nii võimaluse rääkida omavahel läbi millist esindatust Eesti vajab. Arutelu alustamiseks saaks kasutada juba eelmiseks korraks kirja saanud kriteeriume ning kohandada kus vajalik.

Iseküsimus on siin aga, kas korraldada kaks erinevat konkurssi – esmalt organisatsioonide valimiseks, kes võiksid oma esindaja nimetada ja teiseks konkreetsete kandidaatide võrdlemiseks, sest liikmekohti on väga vähe ning tööd teeks lõpuks ikkagi inimesed oma kogemuste ja omadustega. Võimalik, et just nii tagataks läbipaistvus ja ligipääsetavus, kuigi ka kaasnev koormus on päris suur. Kui aga seda teed minna, tuleks panna kirja ka mida esindajatelt oodatakse ja mille alusel valik mitme sobiva kandidaadi seast tehakse.

Kindel on see, et kriteeriumid peavad olema avalikud ning valikute tegemise alused teada. Tõenäoliselt ei piisa konkursikuulutuse avalikustamisest ministeeriumi veebilehel, aga lisaks massimeediale saab kuulutust koos valikukriteeriumitega levitada sihtrühmade endi võrgustikes.

Keerulisem on teine küsimus, kes oleks piisavalt pädev ja ka sõltumatu kandidaatide seast valikut tegema, eriti arvestades, et eelduslikult esitab hulk muidu esinduslikke organisatsioone ise kandidaadi ega saaks valikus osaleda. Liisuheit kõlab pealtnäha lihtsa lahendusena, ent nõuab võrdset hea tasemega kandidaate, laskmata nende personaalseid omadusi hinnata. Kui kandidaate on aga n-ö seinast-seina, võib loosimine anda väga kehvade tulemuste.

Mõte kaasata Eesti Koostöö Kogu on iseenesest suunana õige, et kandidaatide ja ministeeriumi vahel oleks sõltumatu ja usaldusväärne organisatsioon, ent Eesti Koostöö Kogu pole ju vabaühenduski, vaid riigi sihtasutus, kelle puhul tekiks nii legitiimsuse kui pädevusi küsimusi. Otsustamisse võiks hoopis kaasata vabaühenduste esindajaid, EL ja kodanikuühiskonna asjatundjaid, EMSKi pädevusse kuuluvate valdkondade eksperte. Kindlasti leiaksime inimesi, kel on asjatundlikkus kui ka sõltumatus.

/allkirjastatud digitaalselt/

Maris Jõgeva
EMSLi juhataja

Alari Rammo, alari@ngo.ee